

Datum
2014-06-19Dnr/Beteckning
TSG 2014-589Ert datum
2014-04-09Er beteckning
S2014/2509/PBB

Socialdepartementet

s.registrator@regeringskansliet.se

s.pbb@regeringskansliet.se

Remissvar Effektiv och rättsäker PBL- överprövning

Sammanfattning

Transportstyrelsen motsätter sig inte förslagen på författningsändringar i utredningen, men vill liksom utredningen peka på det menliga i att länsstyrelserna på sikt kan komma att förlora viss kompetens i frågor om plan- och bygglagstiftningen.

Förslagen i utredningen innebär inte att länsstyrelserna helt skulle förlora sin kompetens i PBL-frågor, eftersom länsstyrelserna kommer att ha kvar sina samråds- och tillsynsroller, men det finns anledning att påpeka att denna kompetens är av vikt att behålla på länsstyrelserna för att få en rättssäker prövning av även andra beslut än sådana som prövas med stöd av plan- och bygglagen.

Bakgrund till synpunkten

Utredningen föreslår att beslut om detaljplaner ska överklagas direkt till mark- och miljödomstolarna, i stället för att som nu först kunna överklagas till länsstyrelserna. Utredningen föreslår vidare att prövningen av överklagade bygglovsbeslut koncentreras till tolv länsstyrelser, vilket enligt utredningen ska ge en effektivare handläggning. Förutom detta föreslås även vissa ändringar av reglerna för handläggningen vid mark- och miljödomstolarna och Mark- och miljööverdomstolen.

Som utredningen pekar på skulle dock viss kompetens i frågor om plan- och bygglagstiftningen på sikt gå förlorad om förslagen genomfördes. Detta borde särskilt gälla de länsstyrelser från vilka enligt förslagen även skulle fräntas prövning av överklagade bygglovsbeslut. Det är dock av vikt att länsstyrelserna har en gedigen kompetens i frågor om plan- och byggnadslagstiftningen inte enbart utifrån dess tillsynsroll, utan även mot bakgrund av länsstyrelsernas roll som överprövande myndighet enligt de

särskilda föreskrifterna om överklagande i lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor och det nära sambandet mellan plan- och bygglagstiftningen och meddelande av bland annat lokala trafikföreskrifter med stöd av trafikförordningen (1998:1276). Transportstyrelsen har en roll som högsta prövningsinstans enligt föreskrifterna om överklagande i lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) innehåller bestämmelser om planläggning av mark. Regleringen av markens användning inom en kommun sker genom detaljplaner. I fråga om allmänna platser, såsom bland annat gator, ska enligt 4 kap. 5 § plan- och bygglagen den avsedda användningen och utformningen anges i detaljplaner. Bestämmelsen ska i sak överensstämja med 5 kap. 3 § 1987 års plan- och bygglag (jfr. propositionen 2009/10:170 *En enklare plan- och bygglag* s. 427).

Enligt ett uttalande av departementschef Bo Turesson, Kommunikationsdepartementet, i specialmotiveringen till 5 kap. 3 § i propositionen 1985/86:1 *Ny plan- och bygglag* sidan 563, skulle bestämmelsen innebära att de organ som svarar för att gatumarken ställs i ordning och för trafikföreskrifterna skulle svara för planens genomförande av den avsedda användningen och utformningen. Bo Turesson ansåg vidare att kravet på angivande av den avsedda användningen innebär att det i detaljplan ska redovisas om en gata ska avses för något speciellt trafikslag, t.ex. kollektivtrafik, varutransporter, cykel- eller gångtrafik.

Lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor innehåller särskilda föreskrifter om överklagande av vissa kommunala beslut. Enligt de särskilda föreskrifterna får bland annat nämndbeslut om meddelande av föreskrifter med stöd av trafikförordningen (1998:1276) överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos Transportstyrelsen och styrelsens beslut får inte överklagas. Även i propositionen 1977/78:81 *om vissa kommunala trafik- och trafiksäkerhetsfrågor m.m.* pekade departementschefen på det naturliga sambandet mellan trafikregleringen och kommunens byggnads-, plan- och miljöpolitik (jfr. prop 1977/78:81 s. 42).

Mot denna bakgrund är det naturligt att den kommunala planeringen som den kommer till uttryck i planer enligt PBL och dess motsvarighet i äldre lagstiftning i princip bör läggas till grund för meddelande av lokala trafikföreskrifter. Detta är viktigt att beakta när överklagade kommunala beslut prövas. Förslagen i utredningen innebär inte att länsstyrelserna helt skulle förlora sin kompetens i PBL-frågor, eftersom länsstyrelserna kommer att ha kvar sina samråds- och tillsynsroller, men det finns anledning att påpeka att denna kompetens är av vikt att behålla på länsstyrelserna för att få en rättssäker prövning av även andra beslut än sådana som prövas med stöd av plan- och bygglagen.

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog avdelningschef Birgitta Hermansson, väg- och järnvägsavdelningen och chefsjuristen Kristina Nilsson, GD-juridik samt utredare Camilla Pettersson, GD-staben, som föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef